

PRAWO KONSTYTUCYJNE

SEMESTR ZIMOWY 2016/2017

mgr Anna Kuchciak

ZASADA PODZIAŁU WŁADZY

GENEZA

• •
XVII & XVIII w.

Konstytucja 3 Maja - 1791 r.

Konstytucja Marcowa - 1921 r.

....

Mała Konstytucja - 1992 r.

**Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
z 2 kwietnia 1997 r.**

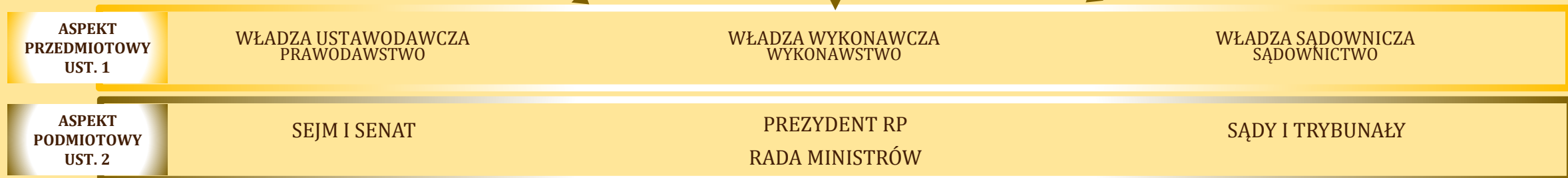
Art. 10 Konstytucji RP

1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.

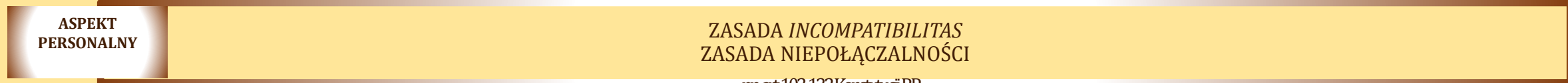

ZASADA PODZIAŁU WŁADZY ART. 10 KONSTYTUCJI RP

„(...) Z zasady podziału władz wynika, iż władze ustawodawcza, wykonawcza i sądownicza są rozdzielone, a nadto, iż musi między nimi panować równowaga oraz że muszą one między sobą współpracować.”
fragm. orzeczenia TK z 9 listopada 1993 r., sygn. akt K.11/93

„(...) Wymóg >>rozdzielenia<< władz oznacza m.in., iż każdej z trzech władz powinny przypadać kompetencje materialne odpowiadające ich istocie, a co więcej – każda z trzech władz powinna zachowywać pewne minimum wyłączności kompetencyjnej stanowiącej o zachowaniu tej istoty.” fragm. orzeczenia TK z 21 listopada 1994 r., sygn. akt K 6/94

np art.103,132 Konstytucji RP

„(...) Podział władzy w aspekcie organizacyjnym (podmiotowym) i funkcjonalnym (przedmiotowym) byłby nieskuteczny, gdyby ta sama osoba czy też grupa osób mogła piastować stanowiska w różnych organach władzy publicznej, spełniających różne funkcje (...)” fragm. wyroku TK z 11 stycznia 2000 r., svgn. akt K 7/99

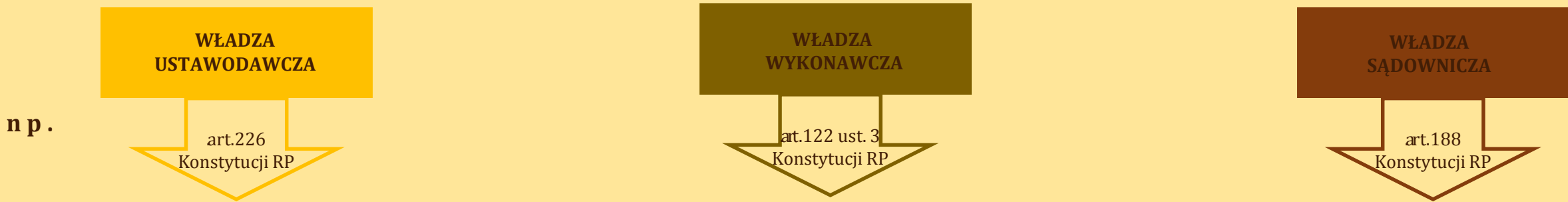
„(...) ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, **współdziałaniu władz**, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot.” fragm. Preambuły Konstytucji RP

art. 10 ust. 1 Konstytucji RP

Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na **podziale i równowadze** władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

„(...)>>Równoważenie się<< władz oznacza oddziaływanie władz na siebie, wzajemne uzupełnianie swych funkcji przez organy i wyraża się zarówno we współpracy władz ze sobą, jak i w ich wzajemnej kontroli, a także przejawia się w możliwościach prowadzenia dialogu między nimi. >>Równoważenie się<< władz, które zakłada hamowanie się władz, nie wyklucza wartości jaką stanowi >>współdziałanie władz<< (o którym stanowi wstęp do Konstytucji).” fragm. wyroku TK z 15 stycznia 2009 r., sygn. akt K 45/07

system hamulców i równowagi

„Tylko jednak wobec władzy sądowniczej >>rozdzielenie<< oznacza zarazem >>separację<<, gdyż do istoty wymiaru sprawiedliwości należy, by sprawowany on był wyłącznie przez sądy, a pozostałe władze nie mogły ingerować w te działania czy w nich uczestniczyć. Wynika to ze szczególnego powiązania władzy sądowniczej z ochroną praw i wolności jednostki (...)” fragm. orzeczenia TK z 21 listopada 1994 r., sygn. akt K. 6/94

zob. także: wyrok TK z 15 stycznia 2009 r., sygn. akt K 45/07

art. 173 Konstytucji RP

*Sądy i Trybunały są **władzą odrębną i niezależną** od innych władz.*

zob., np.: wyrok z 21 października 1998 r., sygn. akt K 24/98; wyrok TK z 19 lipca 2005 r., sygn. akt K 28/04; wyrok TK z 7 listopada 2013 r., sygn. akt. K 31/12.

art. 178 ust. 1 Konstytucji RP

*Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są **niezawisli** i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.*

art. 186 ust. 1 Konstytucji RP

*Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży **niezależności sądów** i **niezawisłości sędziów**.*

Krajowa Rada Sądownictwa	art. 186 – 187 Konstytucji RP	} Rozdział IX Konstytucji RP <i>ORGANY KONTROLI PAŃSTWOWEJ I OCHRONY PRAWA</i>
Najwyższa Izba Kontroli	art. 202 – 207 Konstytucji RP	
Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 208 – 212 Konstytucji RP	
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	art. 213 – 215 Konstytucji RP	
Rzecznik Praw Dziecka	art. 72 ust. 4 Konstytucji RP	

**WŁADZA
USTAWODAWCZA**

**WŁADZA
WYKONAWCZA**

**WŁADZA
SĄDOWNICZA**

SYSTEMY RZĄDÓW

SYSTEM PARLAMENTARNY

SYSTEM PREZYDENCKI

SYSTEMY PÓŁPREZYDENCKI

SYSTEM KOMITETOWY

Opracowano na podstawie:

- Banaszak B., „Prawo konstytucyjne”, Warszawa 2015 r.;
- Banaszak B., „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz”, Warszawa 2012 r.;
- Banaszak B., „Porównawcze prawo konstytucyjne współczesnych państw demokratycznych”, Warszawa 2012 r.,
- Garlicki L., „Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu”, Warszawa 2016 r.
- Zubik M. (red.), „Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów”, Warszawa 2011 r.